

BDM *nyt*

Nr. 3 • 2026 • ÅRGANG 182

BRØDREMENIGHEDENS DANSKE MISSION

Tema:
Børns
Uddannelse

Nyt fra
Albanien,
DR Congo,
Tanzania,
Uganda og
Vestbredden

Vi har ansvar for at sikre børns trivsel

Tekst
Arngeir Langås,
generalsekretær

Vi har alle været børn og mange af os har børn. På swahili kalder man en voksen for ”mtu mzima”, bogstaveligt talt ”helt menneske”. Underforstået, at børn ikke er hele mennesker endnu. Måske ligner tanken den hos vores forfædre i Skandinavien, hvor man som børn skulle ses, men ikke høres.

Jesus gav et anderledes syn på barnet, hvor de blev set og hørt og elsket af ham. Og moderne børnepsykologi lærer os, at børnene altid er hele mennesker, ja, at de endda er kompetente når de indgår i relationer med forældre og andre. For det er i fællesskab og samarbejde, at vi dannes til at blive hele mennesker – i kvalitativ forstand. At blive det, vi er.

Brødremenigheden har bidraget til børns dannelse og uddannelse. Brødremenighedens biskop Johann Comenius (1592-1670) var pionér indenfor pædagogikken, anerkendt af EU gennem Comenius-programmet, nu Erasmus-programmet. Og ti meter fra BDMs kontor ligger pigeskolen, hvor den norske kvindesagspionér Camilla Collett fik en god uddannelse hos Brødremenigheden.

BDM står i Brødremenighedstraditionen, hvor grundlægger grev Zinzendorf lyttede til barnet Anton, slave i Danmark, og sendte missionærer for at starte skole og kirke på St Thomas. Logikken var helt anderledes end slavehandlens kyniske fokus på økonomisk profit; den var snarere på at give noget værdifuldt gratis, nemlig uddannelse, dannelse i det sande og det gode, med Jesus, den sande og den gode, som model og forbillede.

BDM støtter i dag to børnehjem i Afrika, og det er et stort ansvar. Vi uddanner også søndagsskolelærere. Op gennem BDMs missionshistorie har vi desuden udsendt missionærer og dermed missionærernes børn. Jeg er selv et missionærbarn (dog ikke fra BDM), opvokset på Madagaskar fra jeg var 1 til 5 år. Min hustru og jeg har endda to af slagsen selv, opvokset på Zanzibar fra de var 0 til hhv. 3 og 6 år.

For at undersøge missionærbørns trivsel, deltager BDM i en undersøgelse sammen med andre danske missionsorganisationer og Dansk Missionsråd. I BDM-Nyt fra 1964 til 2024 har jeg fundet 118 børn udsendt sammen med 41 familier.

Vi håber missionærbørn fra BDM vil deltage i undersøgelsen, når den kommer i september 2026. Hvis der skønnes at nogen har behov for det, vil BDM gøre muligt brug af psykologbistand i regi af Cura Vita.

’Hvert barn er en strålende stjerne’

Mere end et børnehjem: Knudsen House i Uvira, Østcongo, giver børn med handicap hjælp til både sundhed og skolegang.

Børnehjemmet Knudsen House i Kakuzi udenfor Uvira i det borgerkrigshærgede Østcongo skaber hjemlige rammer for 50 børn, der er forældreløse, har et handicap og er stærkt påvirkede af traumatiske oplevelser på grund af borgerkrig.

Børnehjemmet består af fem huse med en husmor i hver, der tager sig af 10 børn, giver dem mad, sender dem i skole og sørger for at de kommer til sundhedstjek.

For børnehjemmet er mere end opbevaring. Det er rammen om børnenes dannelse og uddannelse, siger børnehjemmets leder Modeste Abangwa.

Stabile og kompetente medarbejdere

Foruden børnehjemmet driver Brødrekirken nemlig også en sundhedsklinik og en skole med 100 elever.

- Skolebørnene kommer hver dag for at finde styrke og tro på fremtiden. Skolegang udstyrer børnene med viden, der giver dem et stærkt skjold til at klare livets genvordigheder, fortæller Modeste Abangwa.

Han kalder de fem husmødre for ”sande kærlighedssøjler”, der fra morgenstunden er travlt optaget foran store gryder, hvor de tilbereder måltider, der kan give vækst og energi til børnene og de unge på børnehjemmet.

Og sygeplejerskerne på sundhedsklinikken, som støttes af Brødrekirken i Østcongo, er ”altid årvågne”, når de behandler de mindre skader og holde øje med børnenes helbred.

Gave fra BDM tændte lys i mørket

Selv om Knudsen House ligger idyllisk på bakker

med udsigt over Tanganyikasøen er området ramt af gentagne uroligheder. For nylig hærgede oprørsgruppen M23 området, og da de drev igennem Kakuzi efterlod de massive ødelæggelser og plyndrede næsten alt inventar i børnehjemmet.

Men i midt i mørket skinnede ”solidaritetsens lys”, reflekterer Modeste Abangwa

- Fra BDM’s givere modtog Knudsen House et beløb, der hjalp med at opveje de materielle tab. Børnene fik igen smil på læben, og personalet var tydeligt lettet.

Modeste Abangwa lægger dog ikke skjul på de aktuelle udfordringer. Hver dag er en kamp for at få økonomien til at hænge sammen. Men:

- Hvert barn, vi redder på Knudsen House, er en stjerne, der tændes på Uviras himmel. Vi fortsætter med at kæmpe for dem, på trods af krig og mangel på ressourcer.

Tekster side 3-5,8-13,16
Svend Løbner

Brødrekirkens skole ved Knudsen House udstyrer børnene med viden, der giver dem et stærkt skjold til at klare livets genvordigheder, fortæller børnehjemmets leder Modeste Abangwa. Arkivfoto.

BDMnyt udgives af
Brødremenighedens Danske Mission

REDAKTION
Arngeir Langås, ansv. red.,
tlf. 3529 4820
Svend Løbner, redaktør,
tlf. 2870 7703
Janice Leung Jakobsen

OPLAG
1.900
Udkommer:
Feb. • maj • sept. • nov.
ISSN 0901 • 330X

TRYK
Øko-Tryk, Skjern

LAYOUT
Helle Høeg

Brødremenighedens Danske Mission
Nørregade 14,
6070 Christiansfeld
tlf. 3529 4820
Hjemmeside: www.bdm-dk.dk
E-mail: bdm@bdm-dk.dk

Gaver kan indbetales på:
MobilePay 36945
Bank 0994 – 4672131928
Giro 4006666

Formand
Jørgen Bøytler
tlf. 7456 1420

Generalsekretær
Arngeir Langås
tlf. 3529 4820

Leder, Adventsstjerner (50%)
Carsten Winther
Kundeservice: tlf. 2599 7663

Forretningsudvikler for
Adventsstjerner (50%)
Marie Louise Rahbek Christiansen
tlf. 3529 4820

Fundraisingassistent (30%)
Camilla Ny Buhl
tlf. 3529 4820

Administrations- og økonomichef
Jette Erichsen
tlf. 3529 4820

Ungdomssekretær (20%)
Andreas Lunderskov Tindbæk
Tlf. 5329 1299

FORSIDEFOTO
Børnene på Stjernebjergets Rehabiliteringscenter på Vestbredden lærer gennem kreativ udfoldelse. Læs mere side 9. Foto: Svend Løbner.

Brødrekirke redder børneliv for fremtiden

Brødrekirken i Uganda bekæmper børneofringer og fremmer sundhed og uddannelse i afsidesliggende områder. Vi mødte kirkens formand i Kampala.

Børn er en gave. Børn er fremtiden. Børn fører slægten videre. Alligevel er børn også de første ofre, når sygdom smitter, når fattigdom forarmer og det helt utrolige, at børn virkelig ofres på små altre med lovning på, at familien vil få succes.

Det er virkeligheden i Uganda, hvor Brødrekirken er etableret som en art syd-syd-mission. Brødrekirken i Vesttanzania støtter og vejleder den nye kirke, der i dag tæller omkring 7.000 medlemmer fordelt på 10 kirker omkring Victoriasøen.

Kirkens formand er Julius Mubiru, der begyndte at samle interesserede i sit hjem, og siden er i fuld gang med at række ud til isolerede stammer på Victoriasøens øer og – ikke mindst – bekæmpe trolddom og sort magi i de traditionelle folkereligioner. Herunder afskaffe menneskeofringer, der trods indsats fra Ugandas myndigheder, stadig er udbredt.

Ofrer små babyer

I visse områder finder man altre for hver anden eller tredje kilometer. Her ofres der for at tilgodese ånderne. I nogle tilfælde ofres endda mennesker, fortæller Mubiru. Oplysningerne bekræftes af Reuters, BBC, The Guardian og ngo'er som World Vision.

- De lover befolkningen at de kan blive rige og få det ene og det andet, hvis de ofrer deres små babyer. Også voksne mennesker ofres. Og så spiser

de kødet bagefter.

Ugandas præsident Museveni underskrev i 2021 en lov, der forbyder menneskeofringer, og Ugandas politi har modtaget træning i, hvordan de efterforsker disse forbrydelser.

Tilbage står hvordan evangeliet kan nå ud til mennesker, som er blevet vant til disse religiøse ritualer. Derfor dette ledende spørgsmål til Julius Mubiru, da vi møder ham i Ugandas hovedstad Kampala:

Fortæller I om Kristus som det ofrede Guds Lam?

- Ja, vi fortæller dem, at Kristi offer er nok. Hans blod på korset er soning for alt. Og i Ham har vi del i hele den himmelske verdens åndelige velsignelse.

Latrin skal modvirke smitte

Det handler også om børns overlevelse, når Julius Mubiru og Brødrekirken fremmer sundhed og hygiejne i de områder, hvor kirken arbejder. Det gælder også på øen Bovuma i Victoriasøen, hvor der nu er etableret en kirke. Kirken har købt en grund, men inden der overhovedet er bygget noget, har menigheden skaffet en latrin.

- Befolkningen besøger i skoven eller i søen og risikerer derfor at sprede smitte og sygdom, fortæller Julius Mubiru. – Og da befolkningen er meget skeptiske over for at bruge en latrin, er vi nødt til at oplære dem i hygiejne.

- Vi vil ikke blot prædike evangeliet; vi vil forvandle hele lokalsamfundet. Og vi begynder med

noget så basalt som rent drikkevand. Det er især vigtigt for de børn, der vokser op. I skolen vil vi også gerne kunne servere morgenmad og frokost med rent drikkevand.

Børn skal i skole

Og skolen er det tredje ben i Brødrekirkens holistiske mission – ud over forkyndelse og diakoni i form af rent vand og god hygiejne. Børnene skal have mulighed for skolegang, også i Ugandas afsidesliggende områder som øen Bovuma i Victoriasøen.

- Sammen med kirken – en hovedkirke med regelmæssige gudstjenester og to andre kirker omkring 20 kilometer væk – driver vi også en skole med 150 elever, fortæller Julius Mubiru.

Skolen udfylder et behov i mere end en forstand.

- Der er 15 kilometer til den nærmeste offentlige skole, og vores skole er en kristen skole, drevet efter kristne principper.

Og det er der også en mission i, fortæller Mubiru.

- De fleste elever kommer fra hjem, som ikke kommer i kirke, men de sender gerne deres børn. Så vi tror på, at disse børn vil blive forvandlet i fremtiden.

Vil forvandle hele samfundet

Forvandling er et nøgleord, ikke kun for enkeltpersoner, men for hele samfundet.

- Vi vil forkynde evangeliet, for det er der virkelig brug for, men vi vil også forbedre befolkningens levevilkår, ja forvandle hele samfundet. Og det gør vi blandt andet gennem vores skole.

Der er dog ingen bygninger på kirkens grund endnu, hverken kirke eller skole. Så alle samlinger sker i det fri, og skoleundervisningen foregår i træernes skygge.

Også på fastlandet er lokaler en udfordring. Kun fire ud af de 10 kirker har en bygning at mødes i, og kun to af dem har permanent struktur.

Transport er også en udfordring. Det meste foregår med såkaldte bodaboda'er, dvs. motorcykeltaxier, og transporten til og fra øen sker med en færge, der sejler over 2-3 gange om dagen.

Medlemmer af Roho Brødrekirke i Buikwe-distriktet. Privatfoto.

Uden skolebygning får børn i Kanyuki undervisning i kirkebygningen, hvor hver klasse vender sig i hver sin retning. Privatfoto.

Nogle af Brødrekirkens medlemmer i Bukagali på øen Buvuma i Victoriasøen. Privatfoto.

Julius Mubiru

Kreativitet og leg på nyt seminar for søndagsskolelærere

Lærere fra hele Mwanza Missionsområde samledes til seminar om pædagogisk bibelundervisning. De har nu organiseret sig på Whatsapp og ser allerede frem til næste seminar.

Tekst
Janice Leung Jakobsen,
missionær

“Dette er det allerførste seminar, der afholdes i vores kirke, og det allerførste seminar i hele Mwanza Missionsområde!” annoncerer pastor Ngamanja stolt for forsamlingen.

Vi er i Kigoto Brødrekirke i Tanzania, hvor man fra den 13. og 15. april har inviteret søndagsskolelærere fra hele missionsområdet.

Interaktiv undervisning

52 lærere deltager i seminaret, hvor mange møder hinanden for første gang. Her bliver de introduceret til pædagogiske måder at undervise børn på gennem drama, aktiviteter, spil og aktivering af sanserne.

Før seminaret gik min mand Mads fra butik til butik for at samle gamle papkasser. De blev brugt til at lave rekvisitter og kostumer.

Der var også gruppearbejde, hvor lærerne diskuterede bibelpassager med hinanden og forberedte korte interaktive rollespil, som de opførte, mens resten af lærerne agerede børn.

Deltagerne fortæller

Vaileth Njumbo er søndagsskolelærer om søndagen og tøjsælger til hverdag. Hun er kommet fra Bariadi til Mwanza for at deltage i seminaret. I to år har hun undervist børn i sin menighed:

- Jeg lærte nogle undervisningsmetoder, som vil hjælpe børnene med at huske, hvad de har lært, hele livet. For eksempel at danne billeder med vores kroppe for at illustrere bibelhistorier, metoden med at ,klappe’ eller den metode, der hedder ,jeg har et problem’. Metoderne har styrket mig som lærer, konkluderer hun.

Metoden med at ,klappe’ er en måde at opføre deltagerdrama på, hvor børnene i publikum kan ændre en histories gang ved at klappe. Og metoden ,Jeg har et problem’ handler om at sætte Biblens historier i relation til hverdagsproblemer i dag.

Overvinder sprogbarrierer

- En af de udfordringer, jeg står over for, er, at de fleste børn i Bariadi-menigheden taler sukumasproget. Nogle gange er det svært at kommunikere med dem, fordi jeg kun taler swahili og nyakyusa-sproget, siger Vaileth.

Derfor kan metoder med billeder og drama også hjælpe hende med at overvinde sprogbarrierer og formidle budskaberne i undervisningen, fortæller hun.

Hadasa Yongolo, der er formand for kvinde- og børneafdelingen i missionsområdet ved Victoriasøen, har også været glad for at deltage i det pædagogiske seminar:

- Ofte bliver børn bare undervist som voksne. Nu har jeg lært, at man kan undervise dem gennem sjove lege og fagter. Børn kan bruge deres kreativitet, uddyber hun.

Børnemedarbejderne blev på seminaret introduceret til pædagogiske måder at undervise børn på gennem drama, aktiviteter, spil og aktivering af sanserne. Foto: Janice Leung Jakobsen.

Brug sanser og drama

Vi møder også pastor Christopher Mlundwa fra Magu Menighed, som fortæller:

- På seminaret har jeg lært så mange sjove lege, som jeg ikke kendte. Kreative måder at undervise på. Man kan lære børn at bruge deres fem sanser, når de fortæller bibelhistorier.

Fra evangelist Oscar Ipela fra menigheden i Ngasamo lyder det:

- Jeg har lært, at vi kan opdele børn i vores kirke i forskellige grupper, for eksempel fra 1-5 år og 6-12 år. De ældre kan læse, mens de yngre ville have

brug for andre aktiviteter for at lære.

Evangelist Asia Saimoni fra menigheden i Meatu tilføjer:

- Jeg lærte også, at vi kan tilpasse undervisningen forskellige aldersgrupper. Og at spil og leg kan hjælpe med at opbygge børnenes indbyrdes fællesskab.

Til sidst satte lærerne sig sammen og forberedte deres pensum for resten af året. De lavede også en fælles Whatsapp-gruppe, så de kunne holde kontakten. Og de håber, at kunne komme til endnu et seminar næste år.

Vaileth Njumbo

Christopher Mlundwa

Oscar Ipela

Asia Saimoni

’Søndagsskolen er fundament for kirke og samfund’

Fremtidens ledere går i søndagsskole lige nu. Derfor er det vigtigt at give søndagsskolelærere gode pædagogiske værktøjer, mener søndagsskoleleder i Tanzania.

Asia Bakari Msigiti

Søndagsskolen er et vigtigt fundament for kirken, siger Asia Bakari Msigiti, der leder Brødrekirkens søndagsskolearbejde i Tanzanias Rukwa-provins.

- Når børnene allerede i søndagsskolen lærer Gud at kende, får vi nogle gode præster i fremtiden, tilføjer hun.

Men det er ikke kun kirken, der får gavn af søndagsskolerne:

- Vi får gode samfundsledere, skolelærere, læger og en masse mennesker, som har fået Guds ord indpodet i deres hjerter.

Asia Msigiti har selv undervist i søndagsskole siden 2018. Den erfaring deler hun nu med søndagsskoleledere og -lærere i provinsens 330 sogne.

Brug for pædagogiske værktøjer

Visionen er klar. Det samme er passionen. Derfor er hun hurtig til at efterlyse et kompetenceløft for alle sine medarbejdere.

- Vi leder og underviser alle sammen ud fra vores egne erfaringer. Det bliver ofte blot noget, vi er vant til at gøre. Så vi har virkelig brug for mere viden, siger hun.

For selv om søndagsskolelærerne godt nok mødes til seminarer i provinsens seks provstier, handler det mest om planlægning. De mangler simpelthen pædagogiske værktøjer. Men har dog fået fat i det væsentligste:

- Vi besøger familierne og undersøger, hvilke glæ-

der og udfordringer, de har. Derefter tilrettelægger vi undervisningen efter børnenes behov.

Opdeler børnene i klasser

Har I problemer med at børn forstyrrer undervisningen?

- Det kan ske, men vi undgår det ved at samle dem i mindre klasser. Vi inddeler dem i forskellige aldersgrupper, så de ikke forstyrrer hinanden. Hver aldersgruppe skal undervises på deres eget niveau. De mindre børn skal have meget leg; de ældre kan bedre koncentrere sig. Vi har særlige klasser for de børn, der lige er begyndt i skolen.

Hvilke udfordringer har søndagsskolerne lige nu?

- Vi mangler først og fremmest flere medarbejdere. Når vi besøger kirkerne ude i landsbyerne, opdager vi, at der også er udfordringer med at skaffe mad nok.

Køber mad til børnene

Folk er fattige og knokler for at overleve. Børnene må også arbejde for at skaffe mad på bordet, fortæller Asia Msigiti.

Det hænder, at et barn kommer i søndagsskole uden at have fået morgenmad derhjemme.

- Så sidder drengen eller pigen bare ganske stille henne i et hjørne. En af medarbejderne smutter så ud i byen for at hente en ”andazi” (en bolle bagt i friture-red.), for at hjælpe barnet, så han eller hun kan tage undervisningen til sig.

Små børn lærer i det nære

VESTBREDDEN:

I konfliktområder er det godt at fokusere på det helt grundlæggende i det nære liv. Især for børn. Og endnu vigtigere for børn med mentale udfordringer.

Det ved de på Stjernebjerget udenfor Ramallah på Vestbredden. Her driver centret en børnehave – foruden de 90 børn og unge med mentale handicap, som får genoptræning og jobtræning på centret.

For nylig lærte de små børn i børnehaven at bage småkager – og fik lov til at smage dem bagefter.

- Vi er glade for at dele den glædelige atmosfære, som børnene oplevede i vores børnehave, da vi bagte småkager i anledning af Eid al-Adha, den vigtigste festival i Islam, skriver centret på deres Facebook-side i maj.

- Børnene deltog entusiastisk og helhjertet og deres ansigter strålede af glæde. Og at nyde småkagerne styrkede deres følelse af fællesskab og teamwork.

I børnehaven deltager både børn med og uden handicap:

- Vi mener, at inklusion begynder i en tidlig barndom, og at ethvert barn har ret til at lære og vokse i et miljø, der respekterer mangfoldighed og favner alle, pointerer centret på Facebook.

Svend Løbner, redaktør

Børns værdier udfordres

ALBANIEN:

I løbet af de seneste tre årtier har Albanien gennemgået dybe sociale forandringer. Øget adgang til teknologi, uddannelse, rejser og globale muligheder har ændret familieliv, prioriteter og den måde, børn engagerer sig på i tro og samfund.

Familier er pressede og skal vælge mellem konkurrerende prioriteter, mens travle skemaer, økonomiske udfordringer og moderne teknologi ofte efterlader mindre plads til åndelig dannelse og samfundsengagement.

Børn vokser op i en digital verden, hvor sociale medier, smartphones og onlineunderholdning hver dag konkurrerer om deres opmærksomhed. De har adgang til mere information end nogensinde før, men information alene kan ikke give visdom, identitet eller formål.

Det slår mig, at selv mange af de børn, vi tager os af, som kommer fra meget fattige familier, har smartphones og adgang til sociale medier. Udfordringen er ikke teknologien i sig selv, men den voksende indflydelse, den har på at forme værdier, forventninger og identitet i en stadig yngre alder.

Udfordringen, vi står over for, er ikke blot at få børn tilbage i kirkebygninger. Det er at hjælpe dem med at opbygge stærke åndelige fundament, meningsfulde relationer og en følelse af identitet.

Dena Fortuzi, præst i Brødrekirken i Albanien

Ellen fylder 90:

’Jeg vil være de glemte børns stemme’

I 10 år hjalp Ellen Dalgaard mennesker med spedalskhed i Tanzania. Nu fylder sygeplejersken 90 år og ser tilbage på de mange skæbner, der blev forvandlet.

Ellen Dalgaard Jensen husker det, som var det i går. Kvinden Odilia, der var blevet behandlet for spedalskhed på Brødre-menighedens Spedalskhedshospital i Sikonge, Tanzania, og som nu kun havde ét øje og ét ben. Selvom hun også manglede nogle fingre, sad hun på jorden og lavede en seng af grene og bomuldsgarn.

Odilia var nemlig flyttet ud i skoven efter endt behandling sammen med en gruppe, der også havde været syge med spedalskhed. Sådan kom

de udstødelsen fra samfundet i forkøbet. I skoven havde de bygget deres egne hytter, fortæller Ellen Dalgaard:

- Vi holdt en lille andagt hos hende og sang. Så kom der nogle børn og begyndte at synge med. Jeg spurgte, om de da kendte sangen, hvortil børnene svarede: ”Vi kender den ikke, men vi synger bare, fordi vi er glade!”

Fra patient til oaseskaber

Hun husker også en dreng, som havde fået hjælp på spedalskhedshospitalet. Han førte Ellen ud på en befærdet vej for at vise hende en lille plante i vejsiden. Der havde han sat et lille gærde omkring den, og vandet den hver dag, så den kunne vokse:

- Han strålede. Det var som om det allerbedste kom frem i ham. Han byggede jo en lille oase, fortæller Ellen Dalgaard.

Drengens skabertrang inspirerede Ellen Dalgaard: - Vi kan jo alle sammen bygge oaser, hvor vi er i livet, reflekterer hun.

Sådanne historier har den tidligere sygeplejerske og jordemoder i stribevis. Fra 1968 var Ellen Dalgaard udsendt for BDM – først som sygeplejerske og jordemoder indtil 1975 og siden som spedalskhedssygeplejerske fra 1976 til 1985. Her har hun set, at når sygdommens åg er væk, begynder patienterne hurtigt at sprudle af liv, kreativitet og taknemmelighed.

Ellen Dalgaard Jensen ser tilbage på et rigt liv i tjeneste for de spedalske børn. Foto: Svend Løbner.

En stemme for usete børn

Børnene har en særlig plads i Ellen Dalgaards hjerte:

- Jeg elsker børn. Jeg elsker deres umiddelbarhed. Og de spedalske børn, dem kunne jeg altså slet ikke stå for!

Derfor betragter Ellen Dalgaard sig som talskvinde for de glemte børn.

- Mange forældre ”glemte” at give deres adresse, når de afleverede børnene på hospitalet. Så når børnene blev raske, havde de ikke noget sted at tage hen, fortæller hun og pointerer:

- Jeg vil gerne være deres stemme. Jeg vil gerne tale for dem, når de ikke selv kan.

Tabubelagt sygdom kan kureres

Spedalskhed kunne bremses allerede dengang Ellen Dalgaard var udsendt, og i dag kan den kureres med en medicinkur. Sygdommen skyldes bakterien *Mycobacterium leprae* som angriber huden og i værste fald kan føre til svære misdannelser og nerveskader. Derfor har sygdommen spredt skræk og rædsel for smitte og været omgærdet af tabu.

- Nogle manglede ben, fingre og tæer. Andre var blinde eller døve. Og mange af de børn, jeg tog mig af, var jo deprimerede og ulykkelige, fordi de ikke havde kontakt til forældrene.

Derfor besluttede sygeplejersken sig for at være en stabil figur i deres liv:

- De blev mine venner. Rigtig gode venner, husker

Ellen Dalgaard.

Men var du aldrig selv bange for at blive smittet?

- Ind imellem kunne det godt slå mig. Men jeg slog det hen, for når jeg skulle passe min opgave, kunne jeg jo ikke gå og være bange. Jeg har givet dem mange knus og vasket deres fødder, fortæller hun.

Fællesskab og glæde

For Ellen Dalsgaard kommer mennesket nemlig for sygdommen, og derfor var samvær lige så vigtigt som behandlingen. Derfor inviterede hun 20 spedalske til middag i sit hjem.

- Jeg glemmer aldrig, da de kom gående op til mit hus i en lang, lang række. Vi havde en pragtfuld eftermiddag i min gård, hvor vi sang. Jeg tog harmonikaen frem og begyndte at spille. Vi fortalte vittigheder og havde det virkelig meget fornøjeligt!

’Jeg føler mig velsignet’

For Ellen Dalsgaard gav arbejdet for de spedalske nemlig mindst lige så meget igen. Især de dage, hvor hun var træt og skulle visitere i skoven, hvor Odilia boede med to andre tidligere spedalske:

- Det var tit, jeg skulle derud, selvom jeg havde haft en lang dag og ikke havde lyst til det. Og *altid*, når jeg kørte hjem, var jeg glad og havde en masse nye kræfter, slutter hun.

Ellen Dalgaard Jensen fylder 90 år den 27. oktober 2026.

Ellen Dalgaard sammen med børnene i Sikonge. Privatfoto.

Mellem verdener: Børn af udsendte er indfødte brobyggere

Det påvirker børn både positivt og negativt, når de sammen med deres familier flytter til udlandet. I en ny podcast forklarer psykolog Maria Christensen hvordan.

Børn af udsendte har unikke kompetencer, men også udfordringer. I en ny podcast belyser psykolog Maria Christensen den særlige type, der går under navnet tredjekultursbørn.

Med erfaring fra Zambia, Mozambique og Nepal giver hun et særligt indblik i de børns psyke, som er præget af kulturen i hjemlandet på den ene side og

den i værtslandet på den anden.

Derudfra danner børnene deres helt egen unikke kultur. Og det er værd at være opmærksom på, når man sender missionærfamilier ud i den store verden.

Unikke kompetencer

Maria Christensen er forfatter og medforfatter til

bøgerne ”Nutidsnomader” og ”Flerkulturelle rødder” og forklarer:

- Når man flytter børn til nye kulturer, bliver de udsat for andre påvirkninger, end hvis de kun levede i et homogent samfund som Danmark. Børnene vil tilpasse sig de konkrete lande og kulturer, de bor i, fx ved at lære sproget og forstå kulturen, fortæller hun.

De udvikler også en række fællestræk, som går igen - uanset om man vokser op som dansker i Kenya eller som iraker i Danmark, lyder det fra psykologen:

- De bliver omstillingsparate, fordi de lærer så mange nye ting. Men samtidig koster det også lidt, fordi det er smertefuldt at miste noget, man var knyttet til.

Brobygning som modersmål

Børn, der vokser op i fremmede kulturer, skal hele tiden navigere i ukendte situationer, hvor der tales nye sprog, og hvor de møder anderledes normer. De er typisk i mindretal, og derfor bliver de også udfordret på det, de har med hjemmefra.

Som reaktion på det miljø, udvikler børnene forskellige kompetencer. Blandt andet det, som Maria Christensen kalder ”flertydighedstolerance”:

- Det betyder, at de ikke bliver så bange for, at ting kan fortolkes på forskellige måder, forklarer psykologen.

Det gør dem til indfødte brobyggere:

- De har lært, at kulturelle koder kan fortolkes på forskellige måder. Det betyder, at de ikke bliver skræmt, når der er noget, der lyder eller ser anderledes ud. De går i gang med at undersøge det og navigere ud fra det, siger Maria Christensen.

Rastløshed og rodløshed

Ofte har man oplevet at skulle flytte ofte, miste sine rødder og savne det, man efterlader. Og det kan derfor også give disse mennesker en følelse af rodløshed og rastløshed, skriver de i deres bog *Third Culture Kids – Growing up Among Worlds*.

Derfor har debatten om tredjekulturbørns trivsel også fyldt i den skandinaviske ngo-verden de seneste år.

- De flerkulturelle børn beretter om styrker som sprog og fleksibilitet, men også om sårbarhed og sorg over at skulle tage afsked til hjemlandet. De føler sig både tilknyttet Danmark og det land, de

Maria Christensen er psykolog med erfaring fra Zambia, Mozambique og Nepal. Hun har særligt indblik i flerkulturelle børns styrker og udfordringer. Foto: Svend Løbner.

vokser op i. Men det største tilhørsforhold er med andre mennesker, der deler deres erfaring af at vokse op ”mellem to verdener”.

Kilde til forståelse og integration

Maria Christensen anbefaler at bruge vores viden om tredjekultursbørn, når fx flygtninge og indvandrere integreres herhjemme. For når vi modtager mennesker fra andre lande, udvikler også de en tredje kultur i mødet med dansk kultur:

- Disse mennesker er værdifulde. De bidrager, fordi de tænker mere ud af boksen og har nye løsningsmodeller, som de har indlært i deres barndom og ungdom. Det er fordele, som vi skal have mere frem i vores hverdag i Danmark, slutter hun.

FAKTA: ”Børn af udsendte”

Af Danmissions trivselsundersøgelse fra 2025 blandt 55 børn af udsendte i perioden 1930-2008 fremgår det, at de oplevede flere fordele ved deres baggrund. Mellem 78 og 90 procent oplevede større empati og tolerance, større selvstændighed og bedre tilpasnings-evne.

Mange oplevede også udfordringer: 25 procent oplevede savn, afstand eller udfordringer med at vise svære følelser til forældre. Og hele 89 procent oplevede at føle sig anderledes ved hjemkomsten til Danmark.

BDM med i ny undersøgelse
BDM deltager i en undersøgelse af missionærbørns trivsel, som bliver foretaget af Cura Vita i september. Se leder side 2.

Lyt til podcasten på www.bdm-dk.dk/podcast

“Vi vil give børn glæde og tryghed i hverdagen”

De fire danske volontører på Peter's House, fra venstre: Victoria Holst Bendfeldt, Emma Hougaard Andersen, Tabita Sulkjær og Lea Nygård Mejer Kristensen. Foto: Andreas Lunderskov Tindbæk.

- Jeg glæder mig til at kunne være noget særligt for nogle børn og bidrage til deres hverdag med glæde og tryghed, samt skabe hyggelige og gode hverdagsstunder sammen med dem.

Det fortæller 20-årige Tabita Sulkjær fra Stubbekøbing, der rejser afsted som volontør til børnehjemmet Peter's House sammen med tre andre volontører fire måneder i efteråret 2026.

De har alle samme motivation: at ”være en del af børnenes hverdag og få et unikt indblik i en anden kultur,” som Emma Hougaard Andersen og Lea Nygård Mejer Kristensen, begge 20 år og

fra Herning, udtrykker det. Victoria Holst Bendfeldt fra Juelsminde er også 20 år, har de samme ønsker, og tilføjer, at hun også gennem opholdet vil ”vokse som menneske”.

Nye ansigter på kontoret

Jette Erichsen er ny Administrations- og Økonomichef i BDM. Hun er merkonom i regnskab og revision og trækker på erfaring med bogføring, løn, rapportering, budget og projektstyring.

Camilla Buhl er ny Fundraiserassistent i BDM. Hun er uddannet cand.merc. fra Syddansk Universitet og kommer med erfaring inden for administration og kommunikation i virksomheder.

BDMU:

Børn og unge i området må fremover gerne lege og spille fodbold på Peters House's store grund. Foto: Svend Løbner.

Børnehjem fortsætter og udvides

Peter's House har længe været under BDM's direkte støtte og supervision. Nu bliver børnehjemmet gradvis overdraget til Brødrekirken i Sumbawanga. Her fortæller kirkens formand Mwaikole om planer for børnehjemmets fremtid.

Tekst Janice Leung Jakobsen og Svend Løbner

Den 1. april 2026 overtog Brødrekirken i Tanzanias Rukwa-provins ansvaret for Peter's House i Sumbawanga fra BDM. Børnehjemmet begyndte i Kipili i 2001, da missionær Knud Elmo Knudsen tog sig af gadebørn, og fik sine egne bygninger i Sumbawanga i 2010 med støtte fra den danske erhvervsmand Peter Knudsen fra Altan.dk.

To gange om året sendes unge danske volontører ud til børnehjemmet i fire måneder for at lege med og yde lektiehjælp til børnene. Lige nu er 13 fastboende og 9 på kostskole i forbindelse med universitets- og erhvervsuddannelser, alle betalt af BDM.

- Vi vil fortsætte med at sende volontører til Peter's House, hvor der er et eget volontørhus, men allerede nu foregår en del opgaver andre steder, som for

eksempel på syskolen og et spædbørnsbørnehjem, fortæller generalsekretær Arngeir Langås.

Først børnehave, så dagpleje

BDM har hele tiden finansieret børnehjemmet fuldt og helt med penge til lønninger, mad, studiestipendier osv., og det ændrer sig ikke umiddelbart. Men fra nu af er det den lokale Brødrekirke, der administrerer disse midler. Og de har mod på at drive arbejdet videre – og endda udvide det, fortæller Anosisye Mwaikole, der er formand for Brødrekirkens i Rukwa-provins siden september 2025.

- Vores projektudvalg har en vision om at starte en børnehave i de bygninger på grunden, der før husede et værksted. På den måde kan vi både

vedligeholde bygningerne og gavne børnene i nabolaget. Vi har lavet en del research, der viser, at der ikke er nogen børnehaver i området.

- Når vores børnehave åbner, kan børn i området nemt komme og lege på Peters House's store grund. Senere håber vi at kunne tilbyde dagpleje til små børn af forældre, der skal på arbejde.

- Vi vil også støtte gadebørn i Sumbawanga permanent. Vi vil gerne uddele mad og tilbyde bad og tøjvask til gadebørnene to gange om ugen, ligesom vi gjorde tidligere i Jangwani-området.

Ifølge aftalen vil støtten fra BDM blive udfaset i 2028. Men børnene bliver ikke ladet i stikken, forklarer Mwaikole. Forældreløse børn vil stadig bo på børnehjemmet, men de øvrige børn vil flytte tilbage til deres udvidede familier.

'Afrika er mit hjerteblod'

Jytte Kannegaard

Jytte Kannegaard har haft hjerte for mission og udvikling siden barnsben. Som ung var hun udsendt som volontør til Tanzania og er i dag medlem af BDM's bestyrelse.

Jeg blev interesseret i missionsarbejde i Afrika allerede som lille pige, da jeg besøgte min mormor.

Hun deltog i missionskredse, hvor de læste op af breve fra missionærer. Det talte stærkt til mig og har ligget i mit blod lige siden!

Det fortæller Jytte Kannegaard, der er medlem af BDM's bestyrelse siden efteråret 2024. Hun er tidligere folkeskolelærer og specialpædagog og tilknyttet Aarhus Valgmenighed. Her leder hun ÅVM+, et fællesskab med foredrag og samvær for modne voksne. Desuden leder hun en pårørende gruppe hos Sind – Landsforeningen for psykisk sundhed.

Det er ikke helt tilfældigt, at hun nu også bruger sin viden og erfaring i BDM. Ud over oplevelsen hos sin mormor blev hun i 1990 udsendt et år til Nzega i Tanzania som en af BDM's første volontører. Her underviste hun 13 unge i engelsk på et nystartet ungdomscenter, som var bygget for danske spejderhjælpspenge.

- Jeg brænder for udviklingsarbejde, der bliver hjælp til selvhjælp, så flere får muligheder og kan vende fattigdom til liv og vækst, fortæller Jytte Kannegaard.

- Jeg er samtidig optaget af Gud og Jesus og Helligånden – det er det bedste fundament at bygge på.

Oven på det bygger vi i 3D: Kirke, skole og hospital. Så bliver udviklingshjælpen bæredygtig, slår hun fast.

- Det at være med til at forme noget, der bringer liv og vækst, synes jeg er rigtig spændende, slutter hun.

Jytte Kannegaard skrev om sine oplevelser og erfaringer fra Tanzania i bl.a. Herning Folkeblad.

Artiklerne er samlet i bogen "En smag af Afrika" (Lohse 1991), som stadig kan skaffes antikvarisk.

Flere bestyrelsesmedlemmer vil blive præsenteret i kommende numre af BDMnyt.

Vi går mod mørkere tider..

SPRED LYSET

Køb din stjerne på:

www.adventsstjerner.dk

Alt overskud fra salg af Herrnhuter® stjernerne går til
Brødremenighedens Danske Mission